

Zasady wymiany zagranicznego prawa jazdy na jego polski odpowiednik określa art. 14 ustawy o kierujących pojazdami. Należy zaznaczyć, iż przepis ten został zmieniony na mocy nowelizacji przedmiotowej ustawy z dnia 17 października 2025 r. (Dz. U. poz. 1676) z dniem 17 grudnia 2025 r., a zakres tej zmiany ma bezpośrednie znaczenie dla praktyki starostw, ponieważ inaczej niż dotychczas ujmuje kryteria wymiany prawa jazdy.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 u.k.p. osoba posiadająca ważne krajowe prawo jazdy wydane za granicą może, na swój wniosek, otrzymać prawo jazdy odpowiedniej kategorii, za opłatą, o której mowa w art. 10 ust. 1 u.k.p., po zwrocie zagranicznego dokumentu organowi wydającemu prawo jazdy. Jeżeli prawo jazdy wydane za granicą nie jest zgodne ze wzorem i zakresem danych wymaganych w konwencji, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. b) u.k.p., czyli w Konwencji o ruchu drogowym sporządzonej w Wiedniu dnia 8 listopada 1968 r., dodatkowym warunkiem otrzymania polskiego prawa jazdy jest złożenie z wynikiem pozytywnym części teoretycznej egzaminu państwowego i przedstawienie uwierzytelnionego tłumaczenia zagranicznego dokumentu. Warunek ten nie dotyczy krajowego prawa jazdy wydanego w państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Dotychczas przepis ten stanowił, że dodatkowy warunek w postaci egzaminu i tłumaczenia znajduje zastosowanie, jeżeli prawo jazdy wydane za granicą „*nie jest określone w konwencjach o ruchu drogowym, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. a i b*”. Zmiana polega więc na dwóch elementach. Po pierwsze, usunięto odesłanie do lit. a), czyli do Konwencji genewskiej, wobec czego jedynym punktem odniesienia pozostała Konwencja wiedeńska. Po drugie, zrezygnowano z kryterium „*określenia*” dokumentu w Konwencji na rzecz kryterium jego zgodności ze wzorem i zakresem danych wymaganych w Konwencji, co przenosi ocenę na treść i formę okazanego dokumentu.

Kryterium ustawowym jest zatem zgodność samego dokumentu ze wzorem określonym w Konwencji wiedeńskiej, nie zaś przynależność państwa wydającego pierwotny dokument do którejkolwiek z Konwencji. Zwrot „*może, na swój wniosek, otrzymać*” nie oznacza przy tym uznaniowości rozstrzygnięcia, gdyż po spełnieniu przesłanek organ ma obowiązek wydania decyzji pozytywnej, na co wskazał chociażby Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w wyroku z dnia 8 lipca 2020 r. (II SA/Bd 17/20).

Wymiana dokumentu a uprawnienie do kierowania pojazdem

Od kwestii wymiany należy odróżnić uznawalność dokumentu do kierowania pojazdem. Katalog zagranicznych dokumentów stwierdzających posiadanie uprawnienia został określony w art. 4 ust. 1 pkt 2 u.k.p., który wymienia międzynarodowe prawo jazdy określone w Konwencji genewskiej z dnia 19 września 1949 r. (lit. a), krajowe lub międzynarodowe prawo jazdy określone w Konwencji wiedeńskiej (lit. b), krajowe prawo jazdy wydane w państwie Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie EFTA — stronie umowy o EOG (lit. c) oraz krajowe prawo jazdy określone w umowie międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska (lit. d). Dokumenty z lit. a) i b) stwierdzają uprawnienie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia stałego lub czasowego pobytu (art. 5 ust. 4), a dokument z lit. d) — w zakresie określonym w tym prawie jazdy i w umowie międzynarodowej (art. 5a).

Prawo jazdy wydane przez państwo będące stroną Konwencji wiedeńskiej

W przypadku prawa jazdy wydanego przez państwo będące stroną Konwencji wiedeńskiej wymiana następuje po złożeniu wniosku, wniesieniu opłaty i zwrocie dokumentu zagranicznego, bez egzaminu i bez ustawowego wymogu tłumaczenia, o ile dokument odpowiada wzorowi i zakresowi danych określonych w Konwencji. Sama przynależność państwa do Konwencji tego nie gwarantuje, gdyż dokument w formacie nieodpowiadającym kryteriom sformułowanym w Konwencji wiedeńskiej wymaga złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu teoretycznego i przedstawienia uwierzytelnionego tłumaczenia zagranicznego dokumentu. Posiadanie międzynarodowego prawa jazdy, mając na uwadze literalne brzmienie przepisów, pozostaje dla postępowania bez znaczenia.

Prawo jazdy wydane przez państwo będące stroną wyłącznie Konwencji genewskiej

W przypadku państw będących stronami wyłącznie Konwencji genewskiej ustawa uznaje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jedynie międzynarodowe prawo jazdy. Przedmiotem wymiany pozostaje natomiast krajowe prawo jazdy, ponieważ art. 14 ust. 1 u.k.p. dotyczy „*krajowego prawa jazdy wydanego za granicą*”, co w konsekwencji oznacza, iż międzynarodowe prawo jazdy wymianie nie podlega. Krajowy dokument jest więc do wymiany konieczny, a brak międzynarodowego prawa jazdy wymiany nie blokuje, lecz oznacza, że przed jej dokonaniem osoba nie była uprawniona do kierowania pojazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ponieważ dokumenty wydawane przez państwa będące stronami Konwencji genewskiej z reguły nie odpowiadają wzorowi określonymu w Konwencji wiedeńskiej, wymiana wymaga złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu teoretycznego i uwierzytelnionego tłumaczenia zagranicznego dokumentu.

Odmienne wykładnia w orzecznictwie sądów administracyjnych

Odmienne wykładnię przyjął Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24 lutego 2026 r. (II GSK 1807/22), dotyczącym syryjskiego prawa jazdy. Sąd uznał, że „*ważne krajowe prawo jazdy wydane za granicą*” to wyłącznie dokument uznawany za ważny w świetle art. 4 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 u.k.p., a skoro w odniesieniu do państw-stron Konwencji genewskiej art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. a u.k.p. wskazuje jedynie międzynarodowe prawo jazdy, wymianie podlega wyłącznie dokument zgodny z załącznikiem nr 10 do tej Konwencji. Tym samym, zdaniem Sądu, krajowe prawo jazdy wydane przez państwo będące stroną wyłącznie Konwencji genewskiej nie jest dokumentem, o którym mowa w art. 14 ust. 1 u.k.p. NSA stwierdził przy tym, że aby obywatel takiego państwa mógł legalnie kierować w Polsce pojazdem silnikowym, musi albo wymienić w trybie art. 14 u.k.p. międzynarodowe prawo jazdy na dokument polski, albo uzyskać prawo jazdy wydane w Polsce po spełnieniu warunków określonych w art. 11 u.k.p., czyli m.in. uzyskać orzeczenie lekarskie i psychologiczne, odbyć szkolenie i zdać egzamin państwowy. Analogicznie orzekł Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie w prawomocnym wyroku z dnia 23 stycznia 2025 r. (III SA/Lu 718/24) w sprawie prawa jazdy algierskiego. Jednakże, co istotne, oba orzeczenia zapadły jednak na gruncie poprzedniego brzmienia art. 14 ust. 1 u.k.p., odsyłającego do art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. a) i b), podczas gdy obecnie odwołuje się wyłącznie do lit. b).

Prawo jazdy wydane przez państwo niebędące stroną żadnej z konwencji

Z kolei, prawo jazdy wydane przez państwo niebędące stroną żadnej z konwencji nie jest w Polsce dokumentem stwierdzającym uprawnienie do kierowania pojazdem, chyba że jego uznanie wynika z umowy międzynarodowej. Wymiana jest natomiast dopuszczalna na zasadach ogólnych, tj. po zdaniu części teoretycznej egzaminu państwowego i przedstawieniu uwierzytelnionego tłumaczenia. Odmienne warunki i tryb mogą wynikać z rozporządzenia wydanego na podstawie art. 14 ust. 3 i 4 u.k.p.

Kategoria: Komunikacja i Transport

Opublikowano: sobota, 08, sierpień 2026 14:04

Mateusz Jabłoński

Odsłony: 56

Przykładem jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie warunków i trybu wydawania polskiego prawa jazdy osobom posiadającym tajwańskie prawo jazdy (Dz. U. poz. 761), które zwalnia z obowiązku zdania części teoretycznej egzaminu.

Podsumowanie

Ocena wniosku o wymianę przebiega zatem dwuetapowo: najpierw ustala się, czy przedstawiony dokument jest ważnym krajowym prawem jazdy wydanym za granicą, a następnie, czy odpowiada wzorowi i zakresowi danych Konwencji wiedeńskiej, przy czym od odpowiedzi na drugie pytanie zależy wyłącznie obowiązek egzaminu i tłumaczenia, nie zaś sama dopuszczalność wymiany. Dokument z państwa-strony Konwencji wiedeńskiej podlega wymianie bez egzaminu, o ile odpowiada wzorowi konwencyjnemu. W przypadku państw będących stroną wyłącznie Konwencji genewskiej, wymianie podlega krajowe, a nie międzynarodowe prawo jazdy, które w przypadku niezgodności ze wzorem określonym w Konwencji wiedeńskiej generuje dodatkowo wymóg zdania części teoretycznej egzaminu na prawo jazdy oraz przedstawienia uwierzytelnionego tłumaczenia pierwotnego dokumentu. Podobnie sytuacja kształtuje się w przypadku państw pozakonwencyjnych.